

בבית המשפט העליון

רע"ב 5167/18

לפני: כבוד השופט נ' הנדל

המבקש: פלוני

נגד

המשיבים: 1. וועדת השחרורים איילון בשבתה כוועדת הפקעה
2. היועץ המשפטי לממשלה

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-
לוד בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים מיום 5.6.2018
בעת"א 60066-03-18 שניתנה על ידי כבוד הנשיא א' טל
והשופטים ד' עטר ומ' ברק-נבו

בשם המבקש: בעצמו

בשם המשיבים: עו"ד פנחס גורט

החלטה

1. בקשת רשות הערעור שבכותרת מופנית כלפי פסק הדין שבו דחה בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים (עת"א 60666-03-18; הנשיא א' טל, והשופטות ד' עטר ו-מ' ברק-נבו), את עתירת המבקש – והותיר על כנה את החלטת ועדת השחרורים לפי חוק שחרור על תנאי ממסר, התשס"א-2001 (להלן, בהתאמה, ועדת השחרורים ו-חוק שחרור על תנאי), אשר ביטלה את שחרורו של המבקש, וחייבה אותו לשאת בעונש מאסר שאורכו כאורך מלוא תקופת התנאי.

בית המשפט קמא קבע כי אין להידרש לטענות שעניין פסלות יושב ראש ועדת השחרורים – שכן היה על המבקש להשיג בזמן אמת על החלטת יושב הראש שלא לפסול את עצמו. כמו כן, הובהר כי אין בעיתוי הגשת הבקשה לביטול שחרורו של

המבקש כדי להצדיק התערבות בהחלטת הוועדה, וכי יתר נימוקי המבקש אינם מצביעים על נסיבות מיוחדות המצדיקות הפחתה בתקופת המאסר. מכאן בקשת רשות הערעור הנוכחית, בה שב המבקש וטוען כי יושב ראש ועדת השחרורים הצהיר בפתח הדיון בוועדה שהוא "מתבייש" באחריותו לשחרור המבקש על תנאי – ומכאן שהוא נגוע במשוא פנים, המחייב את פסילת ההחלטה שקיבלה הוועדה בראשותו. לדעת המבקש, לא הייתה כל מניעה לברר לגופה את טענת הפסלות במסגרת הדיונית בה הועלתה, שכן סדרי הדין בנוגע לערעור פסלות שופטים מכהנים אינם רלוונטיים לענייננו. המבקש מוסיף ומלין על העיתוי המאוחר בה הוגשה הבקשה לביטול שחרורו – לאחר שהורשע ונגזר דינו בגין העבירות שביצע בתקופת התנאי – וטוען כי הוא מנוגד לאינטרס הציבורי בנקיטת פעולה נחרצת מיד עם ההפרה הראשונה של הרישיון. לדידו, על מנת להעביר לרשויות מסר נחרץ ברוח זו, יש להפחית את משך מאסרו ולהעמידו על מחצית מתקופת התנאי.

מנגד, המשיבים גורסים כי דין בקשת רשות הערעור להידחות על הסף, מאחר שהיא אינה מעוררת שאלות עקרוניות. במישור הפסלות – אין לייחס לבית המשפט קמא לקבוע מסמרות בנוגע לסדרי הדין הראויים. כל שנאמר הוא כי בנסיבות העניין, שעה שהמבקש הניח לוועדת השחרורים למצות את הדיון לגופה של הבקשה לביטול שחרורו, מבלי לציין שבדעתו להשיג על ההחלטה שלא לפסול את יושב הראש, אין להידרש עוד לטענת הפסלות. אשר לעיתוי הגשת הבקשה לביטול השחרור – העיכוב נבע משיקולים ענייניים, דוגמת הזהירות הנדרשת בנוגע לביטול שחרורו של אסיר ברישיון, וההשלכות הפוטנציאליות של ההליך הפלילי על ההכרעה בבקשה. כך או כך, הבקשה עמדה בסד הזמנים הקבוע בסעיף 22 לחוק שחרור על תנאי, והשגות המבקש בעניין אינן חושפות היבט עקרוני המצדיק מתן רשות ערעור בגלגול שלישי.

המשיבים מוסיפים כי דין בקשת רשות הערעור להידחות אף לגופה. על פי השקפתם, בנסיבות העניין אין באמירה המיוחסת ליושב ראש הוועדה כדי ללמד על משוא פנים ודעה קדומה – ועל אחת כמה וכמה שאין בעיתוי הגשת הבקשה כדי להפחית מתקופת המאסר שעל המבקש לשוב ולשאת, בהתחשב בחומרת העבירות שביצע בתקופת שחרורו על תנאי, ובגינן הושת עליו עונש מאסר בפועל.

2. דין בקשת רשות הערעור להידחות. אמנם, "מקום בו מתקיימת בכירור פגיעה בזכויותיו של האסיר, או כאשר נגרם לו עוול ממשי, יהיה ניתן לראות במקרים שכאלה סוגיה בעלת חשיבות כללית", המצדיקה, כשלעצמה, מתן רשות ערעור בגלגול שלישי

(רע"ב 7920/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (15.2.2018); רע"ב 170/13 גבריאל נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (24.1.2013); רע"ב 4050/11 פלוני נ' שירות בתי הסוהר, פסקה 2 (6.2.2012)). אולם, בענייננו גם המבקש אינו תוקף את החלטת ועדת השחרורים לגופה, והשגותיו מתמקדות בפגמים שנפלו בהתנהלות הרשויות סביב הליך ביטול שחרורו. לפיכך, אין להיעתר לבקשת רשות הערעור – שאינה מעוררת שאלות משפטיות החורגות מד' אמותיהם של הצדדים להליך.

אשר לעיתוי הגשת הבקשה לביטול שחרורו של המבקש – סעיף 22(א)(1) לחוק שחרור על תנאי קובע כי ועדת השחרורים לא תבטל שחרור בגין עבירה שבוצעה בתקופת התנאי, "אם חלפו יותר משלושה חודשים מהיום שבו ניתן גזר הדין בענין העבירה הנוספת בערכאה ראשונה ועד להגשת הבקשה לביטול השחרור". המשיבים עמדו בלוח זמנים זה, והשאלה האם במקרה שלפנינו היה עליהם לפעול בשלב מוקדם יותר נושאת אופי נקודתי מובהק, שאינו מצדיק מתן רשות ערעור בגלגול שלישי.

אשר לטענת הפסלות – דומה כי יפות לענייננו מילותיו של השופט י' עמית בעניין אחר: "מנהג חדש בא למדינה, שלאחר שניתן פסק הדין, הצד שהפסיד טוען לגופו של שופט במקום לגופו של תיק" (ע"א 4667/08 הר עוז נ' סערת תוכנה בע"מ, פסקה 29 (15.2.2011)). המבקש, שהיה מיוצג במהלך הדיון בוועדת השחרורים, לא הודיע על כוונתו להשיג על ההחלטה שלא לפסול את יושב הראש – והניח לוועדה למצות את הדיון בבקשה לביטול השחרור. רק לאחר שהתברר כי התוצאה שהתקבלה (וכאמור, לא הועלו טענות לגופה) אינה לרוחו, החליט המבקש להעלות מן האוב את סוגיית הפסלות. פסק דינו של בית המשפט קמא, שסירב להידרש לטענה בנסיבות אלה, נכון, אפוא, לגופו – ומכל מקום, אינו מעורר סוגיה עקרונית.

לשון אחר, לעיתוי הערעור על ההחלטה בסוגיית הפסלות נודעת משמעות. כפי שנקבע בהקשר האזרחי, "הלכה היא עמנו, כי טענת פסלות יש לטעון מיד לאחר היוודעה" (ע"א 3230/14 פלוני נ' קיבוץ מעברות אגודה שיתופית להתיישבות חקלאית, פסקה 13 (7.9.2015)). הטעם בדבר הוא כי אין להשלים עם התנהלות של צד השומר באמתחתו טענת פסלות "תלוית תוצאה": היה והשופט יפסוק לזכותו, תישאר הטענה כבושה – ואם לאו, תועלה לאחר סיום ההליך. "בקשה וערעור כשרות צופים הם פני עתיד" (ע"א 5161/16 אי מסטר בע"מ נ' מגדלי הים התיכון בע"מ, פסקה 3 (15.3.2017)), ועל כן, צד הסבור כי לא ראוי ששופט מסוים ידון בעניינו – יתכבד לטעון זאת מיד עם היוודע עילת הפסלות. כשרות הגורם השיפוטי עומדת למבחן

בראשית ההליך, ולא בסיומו. בענייננו, טענת הפסלות עצמה אמנם הועלתה בזמן אמת על שולחן ועדת השחרורים, אך הרציונל האמור יפה גם לגבי עיתוי הגשת הערעור על החלטה בעניין.

3. בקשת רשות הערעור נדחית, אפוא, ועמה הבקשה "למינוי סניגור ציבורי".

ניתנה היום, כ"ט בחשון התשע"ט (7.11.2018).

שׁוֹפֵט